

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

Garant kapitoly Funkční složky: Ing. arch. Naděžda Rozmanová

Garant podkapitoly Rekreace: Ing. Igor Kyselka, CSc.

Zpracovatel výchozí kapitoly: Ing. arch. Jitka Mejsnarová

Zveřejněno: 6. 12. 2006

Poslední aktualizace: 20. 6. 2011. Aktualizace odkazů k 5. 9. 2016.

Dostupnost: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2571>

OBSAH:

C.6 REKREACE	2
C.6.1 Charakteristika.....	2
<i>C.6.1.1 Definice.....</i>	<i>2</i>
<i>C.6.1.2 Rekreace jako urbanistická funkce a její vývoj .....</i>	<i>2</i>
<i>C.6.1.3 Hlavní faktory rekreace .....</i>	<i>3</i>
<i>C.6.1.4 Význam rekreace.....</i>	<i>3</i>
<i>C.6.1.5 Význam přírodních podmínek.....</i>	<i>4</i>
<i>C.6.1.6 Charakteristika a význam jednotlivých přírodních předpokladů pro rekreaci .....</i>	<i>4</i>
<i>C.6.1.7 Členění rekreace.....</i>	<i>5</i>
<i>C.6.1.8 Rekreace v územním plánování .....</i>	<i>8</i>
C.6.2 Stav a trendy vývoje	10
C.6.3 Principy řešení v územním plánování.....	12
<i>C.6.3.1 Principy řešení.....</i>	<i>12</i>
<i>C.6.3.2 Začlenění do území .....</i>	<i>22</i>
Použité zdroje.....	26
Soupis zkratk.....	28

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreaace

C.6 REKREACE

C.6.1 Charakteristika

C.6.1.1 Definice

Rekreace je forma odpočinku nebo aktivní činnosti ve volném čase vedoucí k nezbytné obnově a rozvoji fyzické a psychické energie člověka. Poskytuje změnu prostředí, vytváří protiváhu monotónní a náročné práce a přispívá, často v přímém styku s přírodou, k pocitu celkové pohody. Doplněna vhodnými zájmy a zálibami poskytuje člověku vnitřní uspokojení, obohacuje jeho intelekt a přispívá k růstu jeho osobnosti.

Největší význam je přisuzován zdravotní a zdravotně preventivní funkci rekreace, neboť kompenzuje negativní důsledky pracovního procesu, špatného životního prostředí a také četných tlaků, vyvolaných nevhodným způsobem života.

Rekreace je jednou ze základních urbanistických funkcí. Prostupuje strukturou sídla a stále více i krajiny - zvláště té esteticky a pobytově atraktivní a také příměstské. Využívání možnosti rekreace se stalo součástí životního stylu většiny obyvatel. Projevuje se mimo jiné i v zesíleném náporu na plochy zeleně ve městech a zajímavou krajinu v jejich okolí. Stupňují se nároky i na další zařízení pro aktivní rekreaci jako např. na plovárny, hřiště, sportoviště, zábavní parky, ale také na dopravu, technickou a občanskou vybavenost apod.

Rekreace je rovněž významným ekonomickým faktorem díky poskytování služeb v cestovním ruchu. Představuje tak pro mnohé regiony podstatnou složku místní zaměstnanosti i jejich celkového rozvoje.

C.6.1.2 Rekreaace jako urbanistická funkce a její vývoj

Jako urbanistická funkce je rekreace v územním plánování chápána jako souhrn činností sportovních, nebo sportovně rekreačních.

Termín rekreace se poprvé objevuje v *Athénské chartě CIAM* v roce 1933 v druhé části *Současný stav měst: kritika a náprava*, kde mezi základními urbanistickými funkcemi je jmenována jako samostatná funkce.

Jako nový fenomén se rekreace začíná rozvíjet již koncem 19. a začátkem 20. století. Je spojena s rozvojem průmyslu ve městech, s hromadnou bytovou výstavbou ale především se změnami v sociální sféře v souvislosti s postupným uzákoňováním nároku zaměstnanců na placenou dovolenou.

Rekreace jako forma trávení volného času se plně rozvíjí v období mezi oběma válkami. Je to období vzniku chatových osad (zvláště trampských), táborectví (skautské hnutí), rozvoje turistiky a s ní spojených značených cest (u nás zejména Klub českých turistů) včetně budování cílových bodů (vyhlídek, rozhleden, turistických chat apod.). Je to také období rozvoje tělovýchovy a sportu (např. Sokol). Klubu českých turistů, který byl založen již 11. června 1888, vděčí Česko za jednu z nejhustších a nejkvalitnějších sítí turistických cest na světě. První značenou cestu vytvořili kluboví značkaři už v roce 1889 v údolí Vltavy kolem Svatojánských proudů.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

Koncem 19. století vzniká současně s rozvojem bydlení ve městech problém snížené kvality prostředí (zejména hygienických podmínek) spojený s absencí ploch zeleně, ploch pro rekreaci a sportovišť. V reakci na tuto skutečnost vznikají okrašlovací spolky, jejichž velkou zásluhou je vysazování městských sadů a uličních stromořadí. Vznikají zahrádkové osady, které, kromě samozásobitelství, mají především význam rekreační.

V období po druhé světové válce se postupně těžiště rekreačních aktivit přesouvá směrem k budování rekreace individuální nebo podnikové (podnikové chaty, rekreační objekty ROH). V návaznosti na tradici chatových osad, ale také vzhledem k mnohdy neutěšené situaci v místě bydliště, volí mnoho lidí alternativu druhého bydlení. Jsou zabírány stále větší plochy pro chaty, vznikají chatové kolonie, které tak negativně poznamenaly některé části volné krajiny, nejčastěji okolí vodních toků a ploch. V pozdější době se začíná rozvíjet také chalupářství, které lze naopak hodnotit převážně pozitivně. Byla tak využita řada objektů původní venkovské zástavby, které by jinak zanikly. V mnoha případech pečliví chalupáři přispěli k rekonstrukci hodnotných staveb lidové architektury.

C.6.1.3 Hlavní faktory rekreace

Aby rekreace optimálně plnila své funkce, je zapotřebí dosáhnout spolupůsobení následujících základních předpokladů:

- *Volný čas*

Zásadně ovlivňuje místo, délku trvání a charakter rekreace.

- *Periodicita*

Pro člověka i pro konkrétní prostředí je významné, zda k rekreaci dochází každodenně, víkendově nebo o dovolené.

- *Prostředí*

Hygienické, estetické, klimatické, terénní i další podmínky podmiňují míru a kvalitu rekreačního využívání území.

- *Dostupnost*

V závislosti na periodicitě rekreace záleží na tom, jak je rekreační lokalita vzdáleno od místa bydliště.

- *Forma*

Aktivita, případně druh sportu ovlivňuje významně charakter prostředí. Sportovní aktivity (sjezdovky, golf) apod. mění krajinu významněji než běžná turistika.

- *Vybavenost*

Úroveň rekreace i míra využívání lokality závisí na stupni vybavení objekty a službami a má podstatný vliv na rovnoměrné a tedy udržitelné využívání rekreace v místě.

C.6.1.4 Význam rekreace

Ekonomický význam rekreace je dvojitý. Pro jedince je předpokladem kvalitního pracovního výkonu, ve sféře cestovního ruchu pak realizací kupní síly obyvatelstva, která přispívá k rozvoji řady hospodářských odvětví. V neprůmyslových oblastech může rekreace představovat důležitý ekonomický faktor a v územích se sklonem k vyliďňování pomáhá

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

cestovní ruch ke stabilizaci obyvatelstva, k posílení zaměstnanosti ve službách a k využívání uvolněného stavebního fondu.

Sociální význam rekreace spočívá ve zlepšení kvality života. Rozvoj rekreační funkce je vázán na hospodářský rozvoj společnosti a růst volného času. Potřeba rekreace se projevuje bez rozdílů u všech sociálních a věkových skupin obyvatelstva (byť její formy mohou být značně odlišné) a představuje celospolečenský fenomén se stoupající důležitostí, s významným dopadem mj. i na územní plánování.

C.6.1.5 Význam přírodních podmínek

Přírodní prostředí je hlavním nositelem rekreační funkce ve městech i mimo ně. Rekreační účinky vyplývají ze samotných vlastností zeleně, zejména z aspektů psychologických, estetických a hygienických. Je znám uklidňující účinek zelené barvy a přírodního prostředí jako takového. Příznivé změny mikroklimatu vedou u větších ploch zeleně k vytvoření tzv. „pásma klimatické pohody“. Zlepšují se dýchací funkce. Fytoncidy a další těkavé látky ozdravují ovzduší. Nepravidelné střídání světla a stínu, osluněných a neosluněných ploch, doprovázené změnami teploty vnímanými pokožkou působí jako „klimatická masáž“. Psychologické působení barev a přírodních scénérií vyvolává pocit harmonie a duševní pohody.

Určité druhy rekreace jsou na kvalitní přírodní podmínky přímo vázány a přírodní prostředí využívají. Patří k nim zejména turistika a cykloturistika, pobyt u vody, chataření, ale také zimní sporty jako je lyžování aj. Obecně lze stanovit tezi, že zatímco v létě dominuje pasivní rekreace s využitím vodních ploch a v zimě se soustřeďuje na lyžařská zimní střediska, tak v mezidobí, tj. na jaře a na podzim jsou v celoevropském trendu spíše přírodní a kulturní turistika. Územní nároky na rekreaci přináší problémy, které vedou ke střetům se zájmy ochrany přírody, ochrany zemědělského půdního fondu, hospodaření v lesích a na vodních plochách, zároveň však pobyt v přírodním prostředí ovlivňuje ekologické chování obyvatel.

C.6.1.6 Charakteristika a význam jednotlivých přírodních předpokladů pro rekreaci

○ *Reliéf a geologie*

význam reliéfu terénu a jeho podíl na celkové atraktivitě území pro rekreaci lze rozdělit mezi následující dílčí vlastnosti:

- členitost terénu (relativní výšky, expozice, sklonitost, schůdnost, možnost výhledů)
- nadmořská výška (s ní úzce souvisí další aspekty, zejména vegetační a klimatické)
- atraktivita geologického utváření reliéfu (dominantní hornina a její viditelnost a specifická při utváření terénu, četnost skalních útvarů a jejich charakter, sesuvné, erozní, abrazní, denudační, sopečné, krasové aj. jevy)

○ *Klima*

Klimatické charakteristiky úzce souvisí s předchozím bodem, tj. reliéfem, který je klimatickými vlivy do velké míry ovlivněn a naopak např. nadmořská výška členitost terénu a expozice řady klimatických a mikroklimatických charakteristik výrazně ovlivňují:

- průměrné a mezní teploty (denní, noční, letní, zimní)
- průměrné srážky (celkový úhrn a jejich rozložení během roku)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekrece

- průměrný počet dnů se sněhovou pokrývkou a její výška
- průměrná délka slunečního svitu

○ *Povrchové vody*

Tento předpoklad výrazně ovlivňuje intenzitu rekreace v létě, důležitý je však i v souvislosti s celkovou estetikou krajiny:

- podíl vodních ploch na celkovém území (z toho tekoucí a stojaté)
- délka břehů u rekreačně využitelných vodních ploch a údaje o jejich teplotě a čistotě v letních měsících
- podíl a délka vodácky splavných toků
- počet studánek a kvalita jejich vod (z toho minerální prameny)
- povrchové a podpovrchové hydrogeologicky atraktivní jevy (např. vodopády, vývěry, ponory, propadání),
- podíl a délka (břehů) rybářsky využitelných vodních toků a ploch

○ *Vegetace a živočišstvo*

Ovlivňuje zásadním způsobem charakter krajiny, zejména míru její „přírodnosti“ či „kulturnosti“ a tedy i intenzitu jejího rekreačního využití:

- podíl lesů, orné půdy, luk, pastvin a víceletých kultur
- podíl trvalé nelesní zeleně (aleje, břehové porosty, meze, solitérní stromy)
- druhová skladba dřevin v lesích i mimo les
- turisticky významný výskyt chráněných či výrazných rostlin a živočichů

○ *Estetika krajiny*

Estetika krajiny je v našich podmínkách téměř vždy ovlivněna i aspekty ryze kulturními (zejména historickými památkami a dalšími kulturními artefakty jako je podíl rozptýleného osídlení a lidová architektura, četnost drobných sakrálních staveb a historických technických prvků apod.). Má velmi individuální ráz ovlivněný dobou, profesí, zájmy apod. Na některých společných znacích esteticky hodnotné krajiny v našich podmínkách se jistě bude možno shodnout. Míra významu některých výrazných přírodních prvků (skalní útvary a rokle, vodní toky, mokřadní a rybníční společenstva apod.) pro estetické vnímání prostředí se pravděpodobně bude subjektivně lišit.

C.6.1.7 Členění rekreace

S vazbou na území je v našich klimatických podmínkách rekreace členěna na zimní, letní a celoroční rekreaci.

Z hlediska časových možností rozlišujeme rekreaci:

- každodenní (v pracovní dny po práci),
- krátkodobou neboli víkendovou (ve dnech pracovního volna),
- dlouhodobou (rekreace o dovolené).

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekrece

- *Každodenní rekreace*

Tento druh rekreace je součástí všedního dne. Omezený rozsah volného času vyžaduje, aby se odbývala v bezprostřední blízkosti bytu, zaměstnání (do 15 minut pěšky), nebo v místě snadno dosažitelném místní hromadnou dopravou (do 30 min), aby byla dostupná i při obstarávání každodenních povinností. Její náplní může být pobyt v parku, posezení na lavičce, slunění, zahrádkaření, četba, sport, společenská setkávání, procházky městem a jeho nejbližším okolí, pobyt a hry dětí.

Slouží ke každodennímu zotavení po skončení zaměstnání nebo školní výuky. Je úzce spjata s bydlením a obecnými zákonitostmi sociálního prostředí, které zase úzce souvisí s urbanismem. Podmínkou kvalitní každodenní rekreace je dostatek a dostupnost rekreačních ploch a zařízení a zejména ploch zeleně a sportovišť včetně dětských hřišť, v létě pak koupališť, případně vodních ploch přírodního charakteru (rybníky, přehrady, písečnky). Možnost každodenní rekreace hraje důležitou roli při hodnocení a oceňování bytového fondu města. Nové bytové domy a jejich cena je přímo úměrná zázemí, které má být ve svém okolí. Ve venkovských obcích je důležitá blízká dostupnost v rámci možností rekreačně využitelného krajinného prostředí.

Obr. 1 a 2: Ve městě nahrazují přirozené přírodní prostředí především velké městské parky.

Obr. 3: Stromy, stín a voda – ideální prostředí pro pobyt v horkém letním dni.

Obr. 4: Rekreační pobyt na trávnicích je ve velkých parcích běžný, dobře udržované trávnickové plochy snesou i zátěž při hraní míčových her.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

- *Krátkodobá rekreace*

Krátkodobou rekreaci charakterizuje větší rozsah volného času. Je součástí režimu pracovního týdne a náplní dnů pracovního klidu s max. rozpětím čtyř dnů souvislého volna. Přestože řada obyvatel tráví tento čas v místě svého bydliště, plynou z většího fondu volného času vyšší nároky na rekreaci, a to jak na potřebu změny prostředí, tak i na bohatší obsah rekreace. V těžišti zájmu jsou lokality s atraktivním přírodním prostředím, jako jsou např. rozsáhlé, druhově pestré, terénně středně členité, lesní komplexy (významným estetickým faktorem je především délka lesních okrajů, vyhlídek a lučních enkláv), okolí vodních ploch, geomorfologicky členité krajiny lesů, luk, polí a vodních ploch, lokality zajímavé geologicky (skalní města, říční kaňony, místa dalekých výhledů apod.).

Víkendová rekreace v podmínkách ČR je nejčastěji spojena se stavbami pro rodinnou rekreaci (dále též „chaty nebo chalupy“). **Výstavba chat a zahrádkových osad** v zázemí měst se začala rozvíjet již za 1. republiky a zejména pak od 50. do 70. let minulého století, čímž značně (převážně negativně) změnila vzhled některých území, zejména říčních údolí. I když dnes již tyto objekty a lokality dále nepřibývají, jsou využívány (zejména v létě) velmi intenzivně.

Podstatně příznivější vliv z hlediska objektů individuální rekreace mělo a má **chalupářství** a to zejména z důvodu záchrany a zvelebení desetitisíců často velmi kvalitních domů mnohdy v rázovitém prostředí. Mnozí městští důchodci se téměř na celý rok přestěhovali na zdravější venkov.

Stavby pro rodinnou rekreaci bývají hojně využívány i v rámci letní i zimní rekreace dlouhodobé a to nejen svými majiteli, ale v posledních dvaceti letech bývají často i pronajímány.

Atraktivitu a míru využívání krajiny pro víkendovou turistiku ovlivňuje do značné míry již zmíněná **hustota turisticky značených cest**, v posledních desetiletích i **cyklostezek** vedených po vedlejších silnicích, zemědělských a lesních účelových cestách. Mají-li tyto stezky kvalitní povrchy, mohou být využity i pro kolečkové brusle, tzv. „in line stezky“. Poměrně novou tendencí je dle zahraničních vzorů i zřizování místních okruhů **naučných stezek** informujících o lokálních přírodních i kulturních atraktivitách. Stále se zvyšující obliba jezdeckého sportu i v rekreační formě vede k tomu, že v některých zejména příměstských krajinách vznikají odděleně od ostatního provozu tzv. **hippostezky**.

Ve vyšších a na sních bohatších polohách jsou stále častěji vymezovány speciální **trasy lyžařské – běžecké** zejména z důvodů jejich separace od tras pěších kvůli udržení stopy.

Stále modernější zasněžovací technologie umožňují zřizování sjezdovek a vleků v místech pro tento sport dosud nevyužívaných a s tím i tedy mnohde vítané rozšíření sezóny cestovního ruchu. Zasněžování však vždy vyžaduje v daném místě vodní nádrž příslušného objemu.

Z dalších rekreačně sportovních aktivit využívajících volnou krajinu je třeba zmínit alespoň **golf, krosové disciplíny** nebo **paintball**.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

- *Dlouhodobá rekreace*

Dlouhodobá rekreace je náplní volného času obyvatel o dovolené a školních prázdninách dětí a mládeže. V našich klimatických podmínkách se projevuje větším náporům sezónního charakteru (léto, zima) na rekreační zařízení a služby v kvalitním přírodním prostředí.

Nároky na pobyt o dovolené se výrazně změnilы v souvislosti s uvolněním hranic, kdy se otevřela možnost cestovat. S postupným zlepšováním ekonomické situace stále významný podíl obyvatelstva využívá v létě i v zimě bohaté nabídky rekreace v zahraničí, se stabilními klimatickými podmínkami a mnohdy s kvalitnějšími a pestřejšími službami pro rekreanty. Zvýšený zájem o zahraniční rekreaci je však jevem celosvětovým.

Cestování, poznávání cizích měst i hodnotných přírodních oblastí v zahraničí je v současné době velmi významný fenomén, projevující se v ekonomických přínosech té které země či města. Podmínkou zájmu o danou lokalitu je kvalitní prostředí, poskytující turistům a návštěvníkům města očekávané požitky. Dokud nebudou odstraněny základní nedostatky ve službách a v koncepčním přístupu při řešení rozvojových rekreačních oblastí, nedojde zejména v letním období k přílivu turistů do jinak atraktivních oblastí ČR, vyznačujících se celou řadou hodnot, např. množstvím kulturně historických památek, krásou a rozmanitostí krajiny aj.

V posledních deseti letech však souběžně se zvyšováním počtu dní dovolené roste i zájem o domácí rekreaci v ČR. Zvyšují se však nároky nejen na ubytovací standard, ale i na výběr specializovaných aktivit. Může se jednat např. o agroturistiku (tedy pobyty spojené s poznáváním soukromého zemědělství včetně konzumace domácích potravin). Dále může jít o různé sportovní aktivity mimo klasické turistiky a cykloturistiky také o hippoturistiku, jachting, windsurfing, in line bruslení, závěsné létání, ale také wellness a různé další způsoby rekreace a relaxace.

C.6.1.8 Rekreace v územním plánování

K problematice využitelnosti území ČR pro cestovní ruch a rozvoj rekreační funkce území může územní plánování významně přispět z těchto důvodů:

- územní plánování jako jediná disciplína provádí multioborové průzkumy a rozborы území pro potřeby funkce rekreace,
- vyhledává a identifikuje stávající hodnoty v území včetně rekreačního potenciálu, formuluje problémy a nedostatky,
- koncepčně řeší územní požadavky všech rekreačních aktivit (tedy i cestovního ruchu),
- navrhuje plochy pro potřeby rekreace případně nová ubytovací, sportovní a rekreační zařízení včetně trasování cest.

Rekreační nároky na území se projevují v nárocích na využívání přírodního prostředí, na materiálně technickou vybavenost a na dopravu.

Rozvoj rekreace přináší problémy, které často vedou ke střetům s ostatními společenskými zájmy a k negativním dopadům na přírodní prostředí i na vlastní rekreaci. Problém rekreace nelze proto chápat izolovaně, ale jako jednu z rovnocenných otázek rozvoje osídlení a životního prostředí. Aby výsledné řešení bylo optimální, je třeba znát motivace a požadavky obyvatelstva, brát ohled na možnosti území a respektovat všechny ostatní celospolečenské a veřejné zájmy.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekrece

Normy, metodické pokyny:

V oboru rekreace v územním plánování v současnosti nejsou žádné speciální normy ani metodické pokyny.

Právní předpisy:

Rekreace je také pojem stavebního zákona č. 183/2006 Sb. a jeho prováděcích vyhlášek (rekreace tvoří obsahovou součást ÚAP a ÚPD).

V cílech územního plánování je požadavek na rozbor územních podmínek pro rozvoj rekreace a řešení její koncepce jako jedné ze základních urbanistických funkcí území.

Cykloinfrastruktura:

<http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklostrategie-2013-final/>

Nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, ve znění pozdějších předpisů (prostředky lidové zábavy – např. zařízení dětských hřišť)

Limity:

Limity využití území, ÚÚR

<http://www.uur.cz/default.asp?ID=2591>

např. limit 2.2.104 Odstavná stání u staveb pro rodinnou rekreaci

limit 4.1.109 Koupací oblasti a koupaliště ve volné přírodě

limit 4.1.110 Umělá koupaliště a sauny

Státní politika v oblasti cestovního ruchu

definuje cíle cestovního ruchu a přispívá k jejich úspěšné realizaci. Kromě dokumentů koncepčního charakteru, statistik a základních právních norem obsahuje rovněž informace týkající se ochrany spotřebitele a informace o souvisejících rozvojových programech a podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu.

Za koordinaci a metodickou činnost v oblasti cestovního ruchu v České republice odpovídá na základě kompetenčního zákona Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Odbor cestovního ruchu ministerstva pro místní rozvoj zabezpečuje aktivity spojené s tvorbou a implementací *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013*, realizuje opatření vyplývající z dílčích strategií a svojí činností přispívá k uznání průmyslu cestovního ruchu jako důležitého národně hospodářského odvětví (např. podpora zkvalitnění Satelitního účtu cestovního ruchu), viz <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na-> a *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020*, viz [http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-\(1\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-(1))

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (odbor cestovního ruchu) je zřizovatelem *České centrály cestovního ruchu – CzechTourism*, prostřednictvím které koordinuje propagaci České republiky v oblasti cestovního ruchu na domácím a zahraničním trhu (např. ediční a veletržní činnost, workshopy) s činností podnikatelské sféry v cestovním ruchu.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreační

Jedním z hlavních účelů legislativy v oblasti cestovního ruchu je vytvoření dostatečného rámce pro podporu jeho rozvoje. Ten zahrnuje kromě příslušných kompetencí státní správy i samosprávy a ochrany spotřebitele i některé specifické podmínky podnikání v cestovním ruchu. K dosažení těchto cílů jsou stanovena i opatření:

- zvyšování devizových příjmů z cestovního ruchu,
- zvyšování příjmů státních a místních rozpočtů,
- stabilizace aktivit cestovního ruchu v regionech, se zřetelem na rozvoj malého a středního podnikání, zejména ve strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionech,
- zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu.

C.6.2 Stav a trendy vývoje

Turistika a cykloturistika

Vývoj klasických značených turistických cest je v současné době prakticky ukončen. Požadavkem však zůstává obnova původních turistických tras, obnova značení a také obnova průchodnosti krajiny mimo silnice. Turistické cesty v zemědělských oblastech byly v 70. letech minulého století mnohde přeloženy na silnice III. třídy a atraktivita pro pěší chůzi se snížila. K určitým změnám dochází také z důvodu zástavby ve volné krajině, kdy pro stávající turistické trasy někdy nezůstane místo a musí dojít k jejich dílčímu přeložení. Stejně tak dochází ke změnám s ohledem na ochranu přírody, kdy jsou zejména stávající trasy vedoucí přes některá maloplošná chráněná území nově vymezovány mimo ně.

Požadavky na nové trasy v rekreačních oblastech jsou směřovány spíše na zakládání tras s diferencovanou potřebou zájemců o turistiku (např.: naučné stezky, poznávací okruhy, krátké cesty pro děti a rodiny s dětmi, speciální vycházkové trasy limitované svojí délkou pro relaxaci typu lázeňských vycházek apod.).

Koncem minulého století byl nastartován rychlý rozvoj cykloturistiky. V území se v současnosti pohybuje zhruba 5x více cykloturistů než pěších turistů. Na rozdíl od soustavného značení pěších turistických tras (Klub českých turistů), se vymezování cyklotras dosud rozvíjí.

Celorepublikovým materiálem s koncepční strukturou cyklistických tras je studie Ministerstva dopravy ČR (MD ČR), která stanovuje základní systém cyklistických tras ve čtyřech kategoriích s cílem propojit nadregionální, regionální a lokální rekreační cíle.

Schválen byl dokument Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2013–2020 <http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklostrategie-2013-final/>.

Další koncepční a strategické dokumenty viz

<http://www.cyklostrategie.cz/>

<http://www.ceskojede.cz/>

<http://www.cyklodoprava.cz/>

Parkování jízdních kol snadno a rychle - Průvodce výstavbou parkovacích zařízení pro jízdní kola

<http://www.cyklodoprava.cz/file/parkovaci-infrastruktura-parkovani-jizdnich-kol-snadno-a-rychle-bicy-it/>

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreační

Zdrojem informací může být rovněž projekt MD ČR Principy a metody rozvoje cyklistické dopravy a infrastruktury, aneb CYKLISTICKÉ DESATERO PRO MĚSTA

<http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklisticka-mesta-cyklisticke-desatero/>

Metodika koncepce liniových koridorů a vytváření propojené sítě míst v urbanizovaných aglomeracích a ve volné krajině

<http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklainfrastruktura-metodiky-clanky-liniove-koridory-metodika-koncepce-liniovych-koridoru-a-vytvareni-propojene-site-mist-v-urbanizovanych-aglomeracich-a-ve-volne-krajine/>

Stavby pro rodinnou rekreaci – chaty a chalupy

Nárůst a rozšiřování staveb pro rodinnou rekreaci do krajiny bylo vystřídáno sníženým zájmem o tento druh rekreace. Problematický je vývoj chat v dalším desetiletí, kdy u řady objektů dochází ke změnám užívání staveb pro rodinnou rekreaci na stavby, které umožňují celoroční bydlení. Je to způsobeno hlavně vysokými náklady na bydlení ve městech. Nejvíce jsou takto „postiženy“ příměstské rekreační oblasti, ale také zahrádkové kolonie, které se někdy tímto způsobem nenápadně mění ve čtvrti rodinných domů.

Cestovní ruch

Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu v ČR je větší, než je v současné době využíván. Jedná se především o nevyužitý potenciál atraktivit navázaných na bohatství kulturních památek, na tradici lázeňství, na krásu a malebnost krajiny a přírodních hodnot území. Chybí koncepčně zaměřený rozvoj cestovního ruchu dle místního potenciálu a specifík oblastí. **Rozvoj cestovního ruchu je třeba posilovat na úrovni marketingu současně se soustavným budováním rekreačních oblastí dle specifík území.** Na nízké úrovni jsou často služby, ubytování a nezodpovědné zacházení s kulturními a přírodními hodnotami. V detailu též čistota a úpravnost prostředí, i když za posledních dvacet let je nutno konstatovat, že i v této oblasti došlo k výraznému pokroku.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

C.6.3 Principy řešení v územním plánování

C.6.3.1 Principy řešení

- *Každodenní rekreace*

Každodenní rekreace je vázána na zastavěné území a zastavitelné plochy sídel a jejich okrajové zóny. Jedná se o plochy veřejné zeleně, příměstské lesy, dětská a sportovní hřiště, tělocvičny, koupaliště, kluziště, zahrádkové osady, víceúčelová zařízení, ale patří sem i městská centra s pěší zónou jako místa nezávazného společenského styku.

Náplní každodenní rekreace mohou být tyto činnosti:

- aktivní odpočinek v přírodě, například v příměstských lesích (procházky, koupání, slunění, ...),
- sportovní činnost (individuální sport, párový sport a kolektivní sporty),
- chovatelská a pěstební činnost,
- odpočinek v přírodě nebo centrech měst v rámci tzv. neformálního společenského styku¹⁾, který souvisí mj. s podvědomým estetickým vnímáním daného prostředí, (např. v parku, v obytném prostředí v pěší zóně),
- různé manuální záliby,
- relaxační a pohybová činnost často ve sportovních celoročních zařízeních.

- *Zóny každodenní rekreace*

Existence ploch pro každodenní rekreaci rozhoduje o kvalitě bydlení a uspokojení potřeb souvisejících s bydlením. Jmenované činnosti jsou uspokojovány nejlépe v nízkopodlažní obytné zástavbě a v zástavbě rodinnými domy, kde „poloveřejná“ prostranství a soukromé zahrady umožní realizaci převážné většiny potřebných činností.

V případě hromadného bydlení, kde hustota obyvatel přesahuje u nové zástavby 233 obyvatel/ha je pobyt v zázemí domu, hlavně pro děti, které jsou závislé na dozoru ve venkovním prostoru, omezený.

Kromě nutného dozoru je v území s větší koncentrací obyvatel patrný i nedostatek vhodného místa na hraní pro starší děti a mládež (sportovní hřiště pro míčové hry, robinzonádní hřiště, možnost jízdy na kole, skateboard) a uspokojování ostatních činností, které naplňují každodenní rekreaci – řešením je vymezení zón každodenní rekreace v bezprostředním zázemí bydlení bezbariérově přístupného a s ochranou ve formě regulace zástavby.

- *Plochy rekreační zeleně - parky*

Podstatnou část ploch pro rekreaci má tvořit trvalá zeleň, případně i vodní plochy plnící hygienické i estetické funkce. V sídlech jde zejména o městské a vesnické parky a parčíky, kde má zeleň dominantní funkci a dále o zeleň sídlišť a obytných souborů včetně vnitrobloků. Na okrajích sídel může jít o lesoparky, případně o další rekreační areály. Pro každodenní

---

¹⁾ TUNKA, Martin. *Utváření urbanistických prostorů v obytném prostředí*. Praha: 1985.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

rekreaci mají význam zejména ty plochy, které bezprostředně navazují na bydlení a kam je tedy vhodné umístit veřejná hřiště.

○ Sportovní činnost

Koncepce budování volně přístupných hřišť a ploch pro sportovní činnost je založena na požadavcích fyzického zdraví, dále vychází i z psychologických potřeb. Z těchto důvodů je třeba vytvořit v blízkosti bydliště prostory pro pobyt venku a to bez újmy na zdraví a bez obav o bezpečnost (děti, mládež, důchodci). Neméně důležité je však vhodné vybavení hřišť a jejich nerušený provoz. Největší potřebu sportu v blízkosti bydliště mají děti.

Optimální rozmístění dětských hřišť má úzkou souvislost s koncepcí urbanistického řešení. Jiné požadavky budou v plochách bydlení, jiné ve vybavení celoměstského významu.

Poloha hřiště je závislá na hustotě obyvatelstva zájmového okruhu, na docházkové vzdálenosti a na celospolečenském významu. Proto koncepcie rozmístění hřišť má být vypracována vždy pro celé území řešené územním plánem. Většina hřišť vyžaduje relativně velké rovné plochy. Svažité pozemky mohou být technickou překážkou a příčinou vyšších nákladů, přesto lze svahy využít pro některé druhy her a sportů (např. sáňkování).

Zařízení dětských hřišť musí být před jejich uvedením na trh posouzeno podle nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody. Zařízení dětských hřišť jsou zařízení a konstrukce včetně komponentů a konstrukčních prvků, se kterými nebo na kterých si děti mohou hrát venku nebo uvnitř, ať už individuálně nebo ve skupinách, podle svých vlastních pravidel, která se mohou kdykoliv změnit.

Poloha hřiště je také závislá na vybavení a uzpůsobení hřiště pro určitý věk dětí. Hřiště pro předškolní děti jsou poměrně nehlukná a z důvodů nutného dozoru by měla být situována pokud možno na dohled z bytu. Ostatní hřiště by měla být situována mimo klidové polohy. U hlučných hřišť, určených starším dětem, je bezpodmínečně nutné vytvoření izolační clony proti hluku.

○ Hřiště pro děti od 3 do 6 let

Tato věková skupina nemá tak rozmanité záliby jako děti školního věku, avšak již vyžaduje plochu pro společné hry. Klade se důraz na hygienu, pořádek a čistotu.

Ve vybavení budou zastoupeny:

- větší rovná plocha, v mlatové nebo i v travnaté úpravě, bude zde také nerovný terén v kombinaci s výsadbou dřevin,
- průlezky a konstrukce pro cvičení,
- pískoviště a jízdni dráha využitelná pro tříkolky,
- zákoutí pro klidné hry dětí s lavičkami a stolky, úkryt za nepohody a sezení pro dozor.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreační

Hřiště pro předškolní děti by mělo mít plochu 0,5 m²/obyvatele, velikost hřiště asi 150 m² (min 25 m²)²⁾ a docházková vzdálenost je podmíněna vizuálním a akustickým kontaktem s dozorem z bytu nebo je hřiště situováno do 100 m od bydliště s dozorem mimo byt.

○ Hřiště pro děti školního věku (6–14 let)

Děti do 12 let mají ještě zájem o různé hry, zatímco starší děti se začínají věnovat zájmovým činnostem ve specializovaných zařízeních.

Umístění musí být mimo klidovou zónu bydlení.

Vybavení hřišť:

- rovná plocha pro míčové hry, cvičení a kolečkové bruslení včetně U rampy,
- dále nerovný terén většího rozsahu s většími výškovými a sklonovými rozdíly, jehož konfigurace bude současně využita pro výsadbu zeleně, a víceúčelové využití pro hry,
- pískoviště,
- jízdní dráha a U rampa bude vybudována jako důležitý nástroj pohybového cvičení a obratnosti při jízdě na koloběžkách, kolech, dětských autech, kolečkových bruslích a skateboardech,
- klidné místo pro společenské hry.

Hřiště pro děti školního věku by mělo mít plochu 0,5 m²/obyvatele, velikost hřiště asi 1 000 m² (min 450 m²) a docházková vzdálenost maximálně 500 m v sociálně kontrolovatelném prostoru. Pro bilanci lze využít sportovní zařízení škol.

○ Hřiště pro dospívající a mládež

Hřiště by mělo mít plochu 1,0 m²/obyvatele, velikost hřiště asi 2 000 m² (min 600 m²) a docházková vzdálenost maximálně 1 000 m.

Jedná se již o specializovaná hřiště, která jsou specifikovaná v občanském vybavení sídla. Pro bilanci lze využít sportovní zařízení škol.

○ Víceúčelový prostor pro různé hry

Za optimální prostorové řešení obslužného vybavení pro každodenní rekreaci a volný čas se považuje sdružování účelových ploch a zařízení. Kromě ekonomických výhod docílí se tím možnost uspokojení širšího okruhu zájmů na jednom místě v tzv. prostoru pro každodenní rekreaci, který se vytváří v bezbariérové návaznosti na hromadné bydlení. Podíl zeleně v takovém prostoru (1–2,5 ha, 3–5 m²/obyvatele) představuje asi 75 % plochy.

---

²⁾ Zásady a pravidla územního plánování. Praha: VÚVA, 1982.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

○ *Ostatní hřiště*

Ostatní hřiště lze dělit na víceúčelové plochy a vyhrazená hřiště sportovních klubů, která mají celoměstský charakter bez přímé vazby na bydliště a docházkovou vzdálenost. Druhově patří mezi typ občanského vybavení.

○ *Zahrádkové kolonie*

Zahrádky vznikaly na okraji hromadné bytové výstavby jako její součást, později se začaly vyčleňovat na její okraj do tzv. zahrádkových kolonií. Zpočátku uspokojovaly spíše potřebu samozásobitelství, později začaly plnit funkci aktivní rekreace. Je nutné vhodné začlenění do krajiny např. vysokou zelení a mají být dobře dosažitelné z MHD. Celková plocha by měla být alespoň 2 ha a jednotlivých zahrad od 50 do 500 m². Plochy zahrádkových kolonií nejsou vyjímány ze zemědělského půdního fondu. Stavby, které jsou součástí zahrádek, (obvykle maximálně do rozměru 4 x 4 m, jednopodlažní, nepodsklepené) nemají sloužit ubytování, nicméně v posledních desetiletích jsou pro tento účel méně majetnými občany často nouzově využívány. Nedostatek ploch pro rekreační chaty způsobil v 70. a 80. letech nebývalý zájem o zahrádkové kolonie, kdy zahrádkářské chaty nahrazovaly chatové osady. Zahrádkové osady by měly mít společná zařízení jako společný zdroj vody, klubovnu, moštárnu, případně palírnu, či dětské hřiště. Cesty zahrádkovou osadou mají být veřejně průchozí, oddělené však od zahrádek ploty. V blízkosti by mělo být parkoviště a ekodvůr s možností uložení spalitelného a biologického odpadu.

Zahrádkové kolonie mají z hlediska územního plánování řadu negativ i pozitiv.

Negativa:

- přidělování pouze malých parcel a povolení přístřešků v takové hustotě, může mít dopad na krajinné hodnoty území,
- nepořádek na některých parcelách, skládky,
- neprůchodnost území, uzavírání veřejných cest před ostatními obyvateli,
- nezájem o údržbu společných prostorů a zařízení přístupných veřejnosti.

Pozitiva:

- aktivní rekreace pro velkou skupinu obyvatel (především starší lidé a malé děti),
- téměř celoroční činnost v „zelených“ částech měst,
- zajišťování sociální kontroly a bezpečnosti velkého prostoru (území s druhově rozmanitou skladbou rostlin je vyhledáváno k procházkám),
- zajištění údržby velkých ploch zeleně (většinou jinak těžko dostupné) ve městě i v příměstských oblastech.

Společenství „zahrádkářů“ vytvořilo silná pouta k půdě a kolektivu. V současné době jsou mnohé enklávy zahrádkových kolonií ne na okraji, ale uvnitř zastavěného území města a představují samostatný problém. Je na ně vyvíjen tlak, aby došlo k jejich změně na stavební pozemky, nejčastěji pro bydlení.

● *Krátkodobá a dlouhodobá rekreace*

Rekreace krátkodobá, též nazývaná víkendová, a dlouhodobá (pobytová) mají v mnohém společné požadavky na svoji náplň. Snahou z hlediska využívání služeb je připravit podmínky

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

pro co nejdélší pobyt a pro co nejdélší celoroční využití (i pro klimaticky nepříznivé období). Je třeba vytvořit komplexní nabídku kvalitního přírodního a kulturního prostředí s řadou aktivit pro různé cílové uživatele (rodiny s dětmi, kolektivy různého druhu, malé skupiny, ...).

Náplní dlouhodobé i krátkodobé rekreace jsou tyto aktivity:

- aktivní pobyt v přírodě spojený s turistikou, cykloturistikou (včetně agroturistiky),
- pasivní odpočinek ve volné přírodě, rekreační pobyty,
- rybaření a myslivost,
- chataření a ostatní manuální záliby,
- poznávací turistika a cestování,
- návštěva pamětihodností,
- sportovní činnost,
- pobyt v lázních a relaxačních centrech.

Trvalý je zájem o víkendovou rekreaci. Velký počet obyvatel opouští koncem týdne města a městské aglomerace a směřuje do území s kvalitním a atraktivním přírodním prostředím a stává se účastníky krátkodobého cestovního ruchu na úrovni pobytové rekreace, který má pro danou cílovou oblast nesporně značný hospodářský význam. Doba věnovaná „víkendové rekreaci“ se prodlužuje až na 4 dny a tím se nároky a požadavky na tuto funkci v území sjednocují s požadavky a nároky na rekreaci dlouhodobou.

○ *Rekreace u vody*

Jedním z nejvíce ceněných území pro letní rekreaci v ČR jsou území s možností koupání³⁾. Pro rekreaci se využívají velké vodní plochy, jako jsou velké rybníky a jezera, přehradní nádrže, bývalé upravené zatopené lomy a pískovny, vhodná místa na vodních tocích a další speciální přírodní i umělá koupaliště. Nejvybavenější formou jsou celoročně využívaná koupaliště (vodní plochy), zejména termální, volné i kryté, které počítáme vzhledem k náročnému příslušenství do ploch občanské vybavenosti.

Za aktivní území pro rekreační využití přírodního koupaliště se považuje rozsah do vzdálenosti 50 m od břehové čáry (hranice pozemku vodní plochy). Toto území tvoří odpočinkové travnaté plochy s výsadbou solitérních stromů, hřiště, sociální zařízení a provozní příslušenství koupaliště.

○ *Vybavení ploch pro koupání*

Je závislé na míře jejich využívání. Veřejně přístupné koupaliště musí splňovat hygienické předpisy pro provoz. Nezbytnou součástí každého místa, kde se předpokládá veřejné využití je základní vybavení:

- travnatá plocha pro odpočinek,
- hřiště,
- sociální zařízení s vyřešenou likvidací splaškových vod.

---

³⁾ Rekreace u vody je základní požadavek na vybavení letních rekreačních oblastí a podmínkou pro jejich rozvoj. V našich klimatických podmínkách je nejvyhledávanějším koupalištěm termální koupání (u nás vázané téměř výhradně na lázně).

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreační

U velkých ploch do vybavení náleží ještě místo pro pobyt správce, první pomoc, šatny a případné sezónní občerstvení.

○ *Pěší turistika*

Přesto, že značení turistických cest doznalo v době po roce 1945 kvalitativních změn⁴⁾, v principu se základní síť cest a systém čtyř barev značek dle délky tras, vzniklé v období počátku minulého století, používají s drobnými změnami, souvisejícími s využíváním území nebo ochranou přírody, dodnes. Vzhledem ke stabilizované struktuře turistických cest v celé ČR, lze strukturu považovat za jeden z indikátorů kvality území pro pobytovou rekreaci v přírodě.

V současné době jsou požadavky v rekreačních oblastech směřovány na zakládání trasy s diferencovanou potřebou zájemců o turistiku (např. naučné stezky, poznávací okruhy, krátké cesty pro děti a rodiny s dětmi, speciální vycházkové trasy limitované délkou pro relaxaci typu lázeňských vycházek apod.). Dalším požadavkem je návrh obnovy původních tras z důvodů obnovy průchodnosti krajiny mimo silnice.

○ *Cykloturistika*

Rozvoj cykloturistiky je spojen s koncem minulého století a stále není ukončen. Na rozdíl od soustavného značení KČT, je vymezení cyklotras nestandardizované a ne dostatečně koordinované (ve smyslu trasování) pro celé území ČR.

Cyklotrasy v území nejsou dosud stabilizované, není ani jasně charakterizovaná uživatelská skupina těchto cest (v některých oblastech jsou trasy nevhodně vedeny po rušných silnicích – nad 6 500 vozidel/den nebo mimo atraktivitu). Většina tras je vedena po silnicích III. třídy a po zemědělských a lesních účelových cestách. Charakter trasování je mnohde zaměřen na spojení dvou cílů, ne jako síť cyklotras v území, kde si uživatel může vybrat vlastní značenou cestu do cíle z více variant dle svých potřeb a možností tak, jak je tomu v tradičních cykloturistických oblastech Evropy.

Komunikace pro pěší a cyklistiku jsou dimenzovány v parametrech dopravních norem. Koncepční řešení přináší územní plán. Trasování a dimenzování je závislé na typu cyklistického provozu na komunikaci a na konfiguraci terénu. Ve městě jsou sdružovány trasy pro pěší a cyklisty do jednoho odděleného pásu. Je však třeba vzít na vědomí jiné potřeby a nároky turisty (chodce) na pohodu pěšího pohybu a jiné na pohyb cyklisty a pokud možno oddělovat pěší provoz od cyklistického ve městě i mimo ně.

○ *Lázně*

Analýza historického vývoje našich lázeňských míst zřetelně ukazuje, že lázní a léčivých pramenů bylo v minulosti mnohem více než dnes přestože využívání přírodních léčivých

---

⁴⁾ Struktura turistických cest byla poškozena v 70. letech min. století, kdy byly upravovány výměry polí a rozorávány cesty pro tzv. scelování lánů a vznik půdních bloků. Mnohé turistické cesty v zemědělských oblastech byly přeloženy na silnice III. třídy a atraktivita pro pěší chůzi se snížila.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

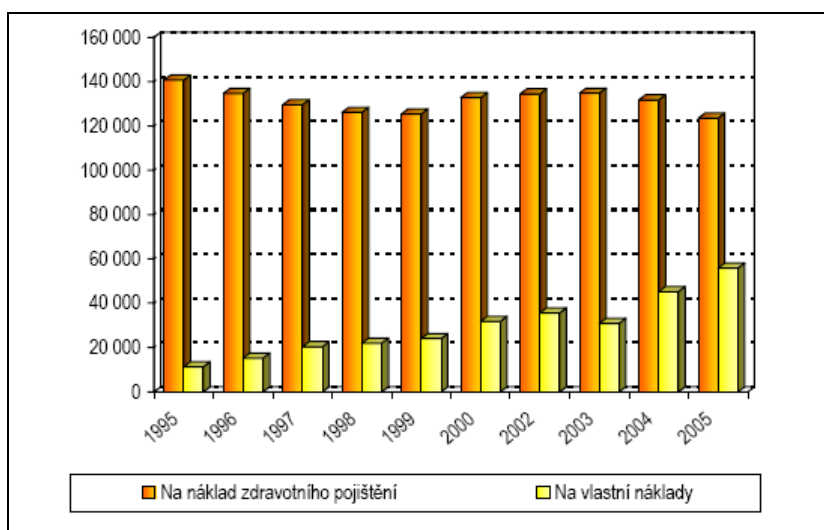
zdrojů, koupelí, lázní, pití vody a lázeňské léčení hrají v lékařství a při relaxaci odedávna značnou roli.

Vysoké stáří archeologických nálezů lázeňských míst na území Čech a Moravy dokazuje existenci obdivuhodně dlouhé lázeňské tradice. Jedná se o několik lokalit už z doby pravěku a dále z období římského (Předměřice nad Labem, Hradisko–Mušov). I díky této tradici patří objektivně české a moravské lázeňství k nejvyspělejším na světě. V polovině 20. století bylo na území Čech a Moravy přibližně 250 lázeňských objektů.

Bechyň	Lázně Jeseník
Běloves	Lázně Kunderatice
Bílina	Lázně Kynžvart
Bochoř	Lázně Libverda
Dubí	Lázně Toušeň
Františkovy Lázně	Lipová-lázně
Hodonín	Luhačovice
Jáchymov	Mariánské Lázně
Jánské Lázně	Ostrožská Nová Ves
Karlova Studánka	Poděbrady
Karlovy Vary	Skalka
Karviná	Slatinice
Kláštepec nad Ohří - Kyselka	Teplice
Klimkovice	Teplice nad Bečvou
Konstantinovy Lázně	Třeboň
Kyselka	Velichovky
Lázně Bělohrad	Velké Losiny
Lázně Bohdaneč	Vráž
Lázně Darkov	

Tab. 2: Dnešní lázeňská místa v plném provozu

V České republice bylo k 31. 12. 2005 v provozu 85 zdravotnických lázeňských zařízení. Poptávka trhu cestovního ruchu se projevuje ve stále sílícím zájmu o pobyty rekondiční a regeneračně-relaxační, které jsou většinou desetidenní, týdenní a víkendové.

Graf 1: Vývoj počtu dospělých pacientů v lázeňských zařízeních (bez cizinců)

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

Lázeňský cestovní ruch je jedním z nejefektivnějších druhů cestovního ruchu, který se u nás podílí na rozvoji zahraničního cestovního ruchu a představuje pro Českou republiku potenciál dalšího rozvoje. Spolu s interním domácím cestovním ruchem je zdrojem prosperity regionů i samotných lázeňských míst a všech podnikatelských subjektů, které se na jeho rozvoji přímo i nepřímo podílejí.

Pro rekreační oblasti je důležité, zda jsou v jejich rámci tato zařízení, která zvyšují standard služeb a rozšiřují ho na celou oblast. Pro rekreační oblasti představují lázeňská zařízení tradiční komfortní služby v době nepříznivých klimatických podmínek, prodlužují využití oblasti na celoroční a jsou tedy jednoznačně významnou součástí strategie rozvoje každého území, které chce zvýšit návštěvnost ČR.

Chaty a chalupy

V posledních dvou stoletích se v horských oblastech pro rekreaci začaly využívat původní pastevecké boudy a salaše (Krkonoše, Beskydy). Od 20. let minulého století začínají v okolí větších měst vznikat chatové osady na místech původních skromnějších srubových obydlí či na místech trampování. Uvádí se, že v roce 1930 už existovalo téměř 23 000 objektů druhého bydlení (hlavně v zázemí Prahy), do roku 1945 přibýlo dalších 17 000 (zahrnuty i vily a rekreační domy). Vždy se jednalo o sezónní ubytování pro letní období.

Osmdesátá léta minulého století je možno bezesporu považovat za období kulminace rozvoje výstavby objektů druhého bydlení (v 70. a 80. letech již i celoročně obyvatelných, ale většinou bez potřebné infrastruktury). Na přelomu 80. a 90. let existovalo na území České republiky 267 000 staveb pro rodinnou rekreaci a dalších 128 000 neobydlených domů (chalup) sloužících rekreaci. Pokud bychom k těmto téměř 400 000 objektů připočetli i neevidované a statisticky nezachycené objekty pod 16 m² (zahradní domky a altánky), pak se můžeme domnívat, že v České republice existovalo na počátku 90. let zhruba 500 000 objektů pro individuální rekreaci.

Většina těchto pobytů se v našich klimatických podmínkách realizuje v letní sezóně, respektive ve vegetačním období od jara do podzimu.

Průměrná návštěvnost chat je 16,5 návštěv/rok. Udržení poměrně nízké využitelnosti je podmíněno rozvojem veřejné infrastruktury. Obsazenost v průměru 12–17 dní/rok nepředstavuje větší problém pro území za předpokladu, že se obsazenost nebude zvyšovat. Znamená to, že v území, kde není možné z ekonomických nebo jiných důvodů⁵⁾ zlepšit infrastrukturu (zásobování energiemi, vodohospodářství, doprava) by nemělo být povoleno rozšiřování, zateplování chat ani jiná modernizace.

Z hlediska stoupajícího zájmu o rekreaci se začaly od 50. let minulého století rozvíjet kromě výstavby chatových osad i takové formy, které nenárokovaly žádné prostředky, využily stávající infrastruktury vesnic. Zde stát povolil přeměnu bytových jednotek na tzv. rekreační chalupy, které byly odepsány z bytového fondu. Podpora vzniku rekreačních chalup byla

---

⁵⁾ Např. nerozvojová oblast, ochrana přírody a krajiny atd.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekrece

určena pro tzv. nestřediskové obce, které tvořily 93 % všech obcí. Obcí vhodných k rekreaci bylo cca 2 800.

Na rozdíl od výstavby chat měl vznik rekreačních chalup převažující pozitivita:

- využití objektů po odchodu stálého obyvatelstva,
- záchrana bezesporu přestárlého stavebního fondu, příspěvní k zachování stylu venkovské architektury,
- obnova a využití zahrad,
- nedošlo k znečišťování okolního prostředí; stávající systém infrastruktury postačoval pro rekreanty,
- využitelnost po celý rok,
- jednoznačně vymezené vlastnictví,
- napojení objektů na místní komunikace,
- zachování vysoké estetické hodnoty objektů a často následná kultivace.

Specifické aktivity cestovního ruchu a krátkodobé rekreace s územními dopady

Uživatelé, kteří je provozují, představují malé procento z celkového množství rekreujících se obyvatel v rekreačních oblastech, ale jedná se o specifické formy často územně náročné.

Vodní turistika

Vodní turistika na sportovních lodích má u nás dlouhou tradici. Dnes se soustřeďuje na několik nejvyhledávanějších řek, kde většinou nechybí možnost zapůjčení lodi s vybavením. V hlavní sezóně (červen – září) se můžeme setkat poměrně často s negativními jevy:

- neúnosně velké množství turistů,
- nedostatečná výzbroj,
- podcenění nebezpečí na jezech,
- špatně vybavená tábořiště, která jsou užívána i mototuristy,
- řídká síť kvalitních vodáckých tábořišť (a s tím související zakázané táboření na březích řek),
- čistota vodních toků.

řeka	úsek
Ohře	Cheb - Kadaň
Berounka	Plzeň - Zbraslav
Otava	Rejštejn - Jistec
Vltava	Vyšší Brod - České Budějovice
Nežárka - Lužnice	Jindřichův Hradec - Týn nad Vltavou
Sázava	Havlíčkův Brod - Zbraslav
Tichá a Divoká Orlice	Ústí nad Orlicí, Žamberk - Hradec Králové
Morava	Šumperk - Hodonín

Tab. 3: Nejčastěji sjížděné úseky řek

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreační

Horolezectví

Horolezectví patří ke sportům, které se stále rozvíjejí. Na území ČR jsou horolezecké tučky – cvičné skály. Vhodných oblastí je omezený počet a jejich návštěvnost stoupá. Pohyb je omezen dle právních předpisů, které zohledňují mj. i zájmy ochrany přírody.

Golfová hřiště

Jedná se o nemasová zařízení náročná na prostor i údržbu ovlivňující významně krajinný ráz (pozitivně i negativně, záleží na umístění).

Areály nepředstavují významné zvýšení návštěvnosti území, pokud se nejedná o turnaj nebo o rozšíření areálů o ubytovací kapacity a doprovodné akce.

Rozloha hřišť je větší než 50 ha a představují tak poměrně značné nároky na prostor samotného hřiště (dle počtu jamek) a souvisejícího zázemí a parkování. Plocha hřiště je většinou odvodněná a jejich údržba vyžaduje vysoké dávky závlahy, agrochemikálií i pohonných hmot s ohledem na pojezdy techniky. V případě, že takové hřiště vznikne v málo členité, intenzivně zemědělské krajině, svým vlnitým travnatým povrchem, rozptýlenou zelení a vodními plochami přináší do stávajícího prostředí vítané oživení. V současné době narůstá počet hřišť jako základní vybavení každého regionu. V malebných krajinách vrchovin a podhůří je však třeba při jejich umístění do konkrétního prostředí brát značný ohled na krajinný ráz. V našich klimatických podmínkách se jedná o sezónní zařízení.

Krosové disciplíny

Autokros, motokros, cyklokros mají na okolí značně negativní vliv v podobě hluku, půdní eroze, plyných a prachových exhalací. Jejich umístění je ideální do odlehlých deprivovaných ploch, tedy bývalých povrchových dolů, lomů, písečníků či asanovaných výrobních areálů a jiných brownfields.

Další rekreační aktivity

Ještě méně obvyklou, o to však specifitější aktivitou je **paintball**, který vyžaduje husté porosty s členitým terénem. Řeší se to obvykle oplocením částí lesů v údolních polohách kvůli možnému zasažení okolí střelbou.

Existuje vysoký podíl těch, kteří ani o víkendu neopouštějí město. Jsou odkázáni na způsob rekreace, který jim město poskytuje. V neposlední řadě je tu i nový trend trávit volný čas například společenskými kontakty, návštěvou kulturních akcí nebo nakupováním. Zejména **velká nákupní centra** poskytují vedle své hlavní náplně další možnosti trávení volného času (dětská hřiště a koutky, sportovní zařízení, multikina apod.).

U jednodenní rekreace s návratem do bydliště je dostupnost rekreačních ploch, zařízení, procházkových tras a cyklistických stezek ovlivněna jejich umístěním ve spádovém území a také dostupností hromadné dopravy.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

C.6.3.2 Začlenění do území

- **Každodenní rekreace**

Ve vnějším obytném prostředí musí prostorová struktura umožňovat existenci a rozvoj následujících činností, které převážně slouží každodenní rekreaci.

- *Činnosti v území jednoho domovního společenství (jednoho domu, sekce)*

Co do počtu obyvatel se jedná o optimální velikost společenství. Každodenní rekreace je zde závislá na mnoha okolnostech, např. na vybavení domu, charakteru okolí domu a možnosti jeho využití, socioprofesionální charakteristice obyvatel apod. Vzájemná znalost obyvatel mezi sebou je silná.

Činnosti v území každodenní rekreace:

- žádoucí,
  - pasivní odpočinek (např. lavička před domem),
  - pěstování rostlin,
  - individuální sport, párové sporty, hry dětí,
  - nezávazný společenský styk (vzniká za podmínek vhodných pro výše uvedené činnosti při optimální velikosti společenství),
- možné
  - kolektivní sport, společenské hry (pouze v těch případech, kdy jsou vytvořeny příznivé územní, fyzické a sociální podmínky).

- *Činnosti v území širšího společenství obyvatel (seskupení více domů, sekcí)*

Oproti předchozímu domovnímu společenství není v případě širšího společenství vzájemná znalost tak silná, lze spíše hovořit o „povědomosti“, avšak stále převažují známí lidé nad neznámými.

Činnosti v území každodenní rekreace:

- žádoucí
  - pasivní odpočinek,
  - pěstování užitkových i okrasných rostlin na zahradách i balkónech,
  - individuální sport, párové sporty, hry dětí,
  - kolektivní sport a společenské hry (je-li dostatečně velký okruh zájemců),
  - nezávazný společenský styk,
- možné
  - kutilské činnosti náročnější na prostor.

- *Činnosti v území veřejnosti (seskupení více společenství obyvatel)*

Veřejnost se vyznačuje víceméně náhodným stykem neznámých lidí v situacích, ve kterých převažují nové tváře nad povědomými.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

V obytném prostředí je veřejnost žádoucím doplňkem společenství, rozhodující je ovšem rozsah tohoto obytného prostředí. Oproti urbanistickým prostorům společenství slouží prostory veřejnosti obyvatelům více společenství a jsou jimi veřejně užívány. Jde o celý soubor míst (cest), vymezených nejenom hmotami bytových domů a zeleně, jako v předešlých případech, ale i stavbami občanských nebo technických zařízení apod.

Činnosti v území každodenní rekreace:

- žádoucí
  - pasivní odpočinek,
  - nezávazný společenský styk,
- možné
  - individuální sport (např. rekreační nebo tréninkový běh, procházky, jízda na kole apod.),
  - kolektivní sport, společenské hry,
  - formální společenský styk (je nutno vytvořit příznivé územní, fyzické a sociální podmínky pro pořádání společenských akcí, zábavních i sportovních akcí, oslav apod.; pro celospolečensky významné události je zpravidla určen jediný prostor v obci).

Pasivní odpočinek

Jedná se o uvolnění, odpočinek jak fyzický, tak psychický, spojený např. s pozorováním okolí, četbou apod. Účelem je relaxace a obnova sil buď v ústraní, nebo ve styku s dalšími lidmi, prováděna mnoha způsoby.

Pěstování rostlin

Jednou z forem trávení volného času a aktivního odpočinku je pěstování okrasných a užitkových rostlin spolu s péčí o trávníky a o zeleň vůbec. Péče o okolí domu, místa odpočinku, her dětí, je projevem ztotožnění se s prostředím a zároveň tvůrčí seberealizací, která má zároveň i značný společenský přínos.

Nutnou podmínkou je jasná příslušnost pěstebních ploch k určitému domu a možnost jejich kontroly společenstvím obyvatel.

Individuální sport, tělesný pohyb

Je další formou aktivního odpočinku jedince, příp. 2 – 3 lidí. Jedná se o činnost soukromého charakteru bez účasti diváků, jako např. procházky, rekreační i tréninkový běh, sportovní hry nevyžadující speciální sportovní zařízení (např. badminton).

Vlastní vyhrazené plochy ani prostory nejsou bezpodmínečně nutné v případě, že lze pro tyto činnosti využívat pěších cest, míst k sezení, trávníků apod. – jejich utváření však musí tuto eventualitu umožňovat (vedení cest, příhodné „plácky“ pro některé hry, členění prostoru za pomoci zeleně, vytvořením vycházkových a běžeckých okruhů, cest pro kola a kolečkové brusle atd.). Toto víceúčelové využití prostředí a jeho jednotlivých prostorů (ať veřejností nebo společenstvím) zvyšuje jejich sociální kontrolu.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreační

Kolektivní sport, společenské a dětské hry

Jejich neorganizovaná forma je aktivním odpočinkem podmíněným spoluúčastí v neformálním zájmovém kolektivu. Jsou to např. kolektivní míčové hry dětí i dospělých, dětská „robinsonádní“ hřiště atd. Nutné jsou také speciální plochy (hřiště pro nejmenší, pískoviště atd.) spojené s možností sezení pro osoby vykonávající jejich dohled a to jak ve veřejných, tak i vyhrazených prostorách (např. vnitrobloky domů).

Nezávazný společenský styk

Je typickou latentní činností, skrývající se za činnostmi zjevnými – projevovanými, jako jsou např. využívání veřejných prostranství, veřejných zařízení a služeb („jít do města, podívat se na výlohy“), posezení před domem, v parku, procházka apod. Tyto činnosti spolu s dalšími obecně uznávanými pohnutkami (pozorování živé přírody, hry vody, vyhlídka apod.) podporují vstup lidí do určených míst a jejich setrvání zde, což jsou vhodné podmínky pro existenci nezávazného společenského styku.

- ***Krátkodobá a dlouhodobá rekreace***

Rekreační oblasti

Rekreační oblasti jsou části území, které vymezují oblast vhodnou pro letní, zimní nebo celoroční pobytovou rekreaci, spojenou především s poznávací turistikou (např. pěší turistikou či cykloturistikou) a s pobytem v přírodě. Představují území vhodná pro rozvoj cestovního ruchu na území ČR (někdy s dosud nevyužitým potenciálem), která by byla schopna konkurovat, jako speciální „rekreační produkt“, tradičním evropským oblastem. Významná část území státu náleží např. do tradiční oblasti turistiky a typického venkovského prostoru.

Podmínkou fungujících rekreačních oblastí je atraktivní přírodní prostředí (často velkoplošná chráněná území, rozsáhlé komplexy lesa, rybníční soustavy, řeky, zajímavý ráz krajiny) a dále kulturní hodnoty (památky, kulturní zajímavosti, historická města a vesnice se zachovalou lidovou architekturou atd.) jako poznávací cíle výletů.

V prosperující letní rekreační oblasti dochází k nárůstu rekreatantů v letní sezóně až o 20 – 25 % přítomných obyvatel oproti ostatním měsícům roku. O prázdninách převládá pobytová rekreace nad víkendovou turistikou.

Vzhledem ke klimatickým podmínkám jsou u nás oblasti zimní rekreace využívány bez větší vazby na letní rekreaci⁶⁾. Na území ČR je mnohem více letních oblastí. Zimní oblasti jsou vázány na nadmořskou výšku, která zajišťuje zasněžení. Účastníci zimní rekreace jsou motivováni aktivním pohybem na lyžích, snowboardu, saních, bobech, bruslích nebo jen prostým pobytem v zimní přírodě.

---

⁶⁾ Zimní oblasti jsou využívány rovněž v létě pro turistiku a cykloturistiku. Návštěvnost v letním období dosahuje max. 60% zimní návštěvnosti. Výhodou je vybavenost pro celoroční provoz.

Principy a pravidla územního plánování**Kapitola C – Funkční složky****C.6 Rekrece**

Hlavní rozvoj oblastí zimní rekreace u nás probíhal v letech 1920–1970. V posledních dvaceti letech vyvíjejí mnohé obce a mikroregiony snahu k využití příhodných svahů ke sjezdovému lyžování pomocí zasněžování, čímž se zimní rekreace dostává i do dříve takto nevyužívaných oblastí. Výstavba infrastruktury, sjezdové a běžecké trati, vleky, umělé zasněžování a pohyb návštěvníků na sjezdových a běžeckých tratích i mimo ně jsou často ve střetu s místními ekosystémy. Časté problémy jsou spojeny též s parkováním, které v případě, že je terén v okolí sjezdovky již bez sněhové pokrývky, způsobují znehodnocení okolních (obvykle zemědělských) ploch. Je tedy nezbytné zřídit v těchto případech dostatečně kapacitní parkoviště, nejlépe z minerálně zpevněného kameniva. Svým charakterem a provozem lze lyžařské areály řadit ke sportovním areálům a zařízením.

Snahou obcí a mikroregionů je pak zvýšení podílu návštěvnosti v těchto oblastech i v letním období.

Pobyt při krátkodobé a dlouhodobé rekreaci je většinou realizován v penzionech, rekreačních střediscích a hotelech, chalupách a chatách (někdy i komerčně pronajímaných), ale i v soukromých bytech (ubytování u příbuzných), v ubytovnách, v kempech a na tábořištích. Reálně dosažitelná obsazenost lůžek hromadného ubytování během července a srpna je v centrech cestovního ruchu cca 85 %; ve venkovském území cca 70 %.

Pobytovou rekreaci využívají následující skupiny v rozsahu:

57 % – rodiny,

37 % – společnost kamarádů,

6 % – ostatní.

ubytování	%
individuální	12,30
u příbuzných	7,70
kemp	32,30
penzion, hotel	26,62
ubytovna	21,08

Tab. 4: Rozložení způsobu ubytování v současných rekreačních oblastech

Jinak lze v současnosti považovat územní potenciál ČR za, z větší části, stabilizovaný a lze předpokládat pouze jeho kvalitativní rozvoj spojený s rozvojem odpovídajících služeb.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreace

Použité zdroje:

BÍNA, Jan a kol. - *Územní typologizace podmínek a možností cestovního ruchu v ČR*, Závěrečná zpráva z Úkolu B - 83.2., 33 s, Kartogramy, Ústav územního rozvoje, 2000

BÍNA, Jan a kol. - *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na území ČR*, Závěrečná zpráva z úkolu B.-83.4, 22 s, Kartogramy, Ústav územního rozvoje, 2001

KOLÁŘ, Jan – MARŠÁLKOVÁ, Margit – ŠTĚPÁN, Jan – TONDLOVÁ, Markéta. *Rekreace v krajině*. Informační publikace rady pro životní prostředí při vládě ČSR. 1. a 2. díl, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1981. 152 st. ISBN 07-021-81-04/40.

MICHALEC, Ivan – HOMOLA, Štefan. *Metodické pokyny pre tvorbu rekreačných areálov: Štandardy využiteľnosti rekreačných areálov v prírodnom a obytnom prostredí areálov*, Bratislava: ALFA, Vydavateľstvo technickej a ekonomickej literatúry, 1978. 2díly, 400 s, ISBN 63-078-78.

PÁSKOVÁ, Martina – ZELENKA, Josef. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 1. vyd, Praha: MMR, 2002. 361 s.

KASKOVÁ, Alexandra. *Návrhy na úpravu parteru nových sídlišť na základě sociologických rozborů*. Praha: FA ČVUT v Praze, 1987. 120 s. Diplomový úkol.

KNOPP, Alfred, KRAMPL Bonaventura: *Zásady a pravidla územního plánování*, VÚVA Brno, URBION Bratislava 1981

TUNKA, Martin. *Urbanistické prostory a jejich utváření s ohledem na funkci a společenské poslání*. Praha: Výzkumný ústav výstavby a architektury, 1983. 135 s. Kandidátská disertační práce.

MEJSNAROVÁ, Jitka. *Projekt humanizace sídlišť: Zobecnění projektů zpracovaných na principu urbanistického nestavebního řešení v souladu se společenskými strukturami*. Praha: Krajský projektový ústav Praha, urbanistický atelier, 1991. 38 st.

ULIČNÝ, František. *Funkce rekreace v územním plánování*. Brno: VÚVA, 1980.

ŠAMALÍK, Zdeněk – ZENKL, Otakar. *Specifičnost projektování sportovišť pro pohybovou rekreaci*. In *Pohybová rekreace ve městech: Sborník*. Praha: Dům techniky ČSTVS Praha, 1988. s. 102–115.

MATOUŠEK, Jiří. *Struktura zařízení pro pohybovou rekreaci* In *Pohybová rekreace ve městech: Sborník*. Praha: Dům techniky ČSTVS Praha, 1988. s. 49–71.

MEJSNAROVÁ, Jitka – SVÍTKOVÁ, Helena. *Analýza témat pro hodnocení potenciálu ČR z datových sad ÚTP ČR: Výzkumný úkol MSM 210000026 Proměny urbanismu*. Praha: ČVUT v Praze, FA, ústav urbanismu, 2000.

MEJSNAROVÁ, Jitka. *Rekreační funkce v území: Rekreační aktivity z pohledu územního plánování: Výzkumný úkol MSM 210000026 Proměny urbanismu*. Praha: ČVUT v Praze, FA, ústav urbanismu, 2000.

MEJSNAROVÁ, Jitka. *Návštěvnost chatových osad v zázemí Prahy: Výzkumný úkol MSM 210000026 Proměny urbanismu*. Praha: ČVUT v Praze, FA, ústav urbanismu, 2002.

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekreaace

MEJSNAROVÁ, Jitka. *Analýza využití území rekreanty na konkrétním území Jindřichohradecka v letní sezóně: výzkumný úkol MSM 210000026 Proměny urbanismu*, Praha: ČVUT v Praze, FA, ústav urbanismu, 2002.

FIALOVÁ, Dana. *Informační základna o územním rozložení objektů individuální rekreace v ČR: výzkumný záměr MSM 113100007*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2001. ISBN 80-238-7002-5.

BIČÍK, Ivan. *Postavení, změny a perspektivy druhého bydlení v Česku*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2001. ISBN 80-238-7002-5.

VÁGNER, Jiří. *Vývoj druhého bydlení v Česku*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2001. ISBN 80-238-7002-5.

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013 (Vládní usnesení č. 1239/2007), Praha: MMR ČR

Zákon č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Politika územního rozvoje ČR (Vládní usnesení č. 929, ze dne 20. 7. 2009) Praha: MMR ČR.

Další užitečné odkazy k problematice:

Cykloinfrastruktura

<http://www.cyklodoprava.cz/infrastruktura/>

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013

<http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na->

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020

[http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-\(1\).](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-(1).)

Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2013–2020

[http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklostrategie-2013-final/.](http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklostrategie-2013-final/)

Další koncepční a strategické dokumenty

<http://www.cyklostrategie.cz/>

<http://www.ceskojede.cz/>

<http://www.cyklodoprava.cz/>

Parkování jízdních kol snadno a rychle – Průvodce výstavbou parkovacích zařízení pro jízdní kola

<http://www.cyklodoprava.cz/file/parkovaci-infrastruktura-parkovani-jizdnich-kol-snadno-a-rychle-bicy-it/>

Projekt MD ČR Principy a metody rozvoje cyklistické dopravy a infrastruktury, aneb CYKLISTICKÉ DESATERO PRO MĚSTA

<http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklisticka-mesta-cyklisticke-desatero/>

Principy a pravidla územního plánování

Kapitola C – Funkční složky

C.6 Rekrece

Metodika koncepce liniových koridorů a vytváření propojené sítě míst v urbanizovaných aglomeracích a ve volné krajině

<http://www.cyklodoprava.cz/file/cyklainfrastruktura-metodiky-clanky-liniove-koridory-metodika-koncepce-liniovyh-koridoru-a-vytvareni-propojene-site-mist-v-urbanizovanych-aglomeracich-a-ve-volne-krajine/>

Portál územního plánování ÚÚR

<http://portal.uur.cz/oborove-informace-o-uzemi/kultura-historie-rekreace-cestovni-ruch.asp>

Soupis zkratk:

CIAM - Congrès International d'Architecture Moderne, Organizace moderně smýšlejících, převážně funkcionalisticky smýšlejících architektů, 1926 - 1959, organizování workshopů

ČR - Česká republika

KČT - Klub českých turistů

MHD - městská hromadná doprava

MD ČR - Ministerstvo dopravy České republiky

ROH - Revoluční odborové hnutí - jednotná odborová organizace do roku 1989

ÚAP - územně analytické podklady

ÚP - územní plánování

ÚPD - územně plánovací dokumentace

ZPF - zemělský půdní fond

ZÚR - zásady územního rozvoje